

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Plan współpracy rozwojowej w 2026 roku

realizowany ze środków MSZ, środków rezerwy celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową,
oraz ze środków innych organów administracji publicznej działających w obszarze współpracy
rozwojowej

Warszawa, grudzień 2025

Spis treści

Wstęp	3
I. Priorytety geograficzne i tematyczne współpracy rozwojowej	4
WYBRANE KRAJE PARTNERSTWA WSCHODNIEGO	5
BLISKI WSCHÓD	8
AFRYKA SUBSAHARYJSKA	11
II. Priorytety przekrojowe polskiej współpracy rozwojowej	13
III. Pomoc humanitarna	14
IV. Edukacja globalna	15
V. Wielostronna współpraca rozwojowa	15
VI. Współpraca z sektorem prywatnym	16
VII. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami finansowymi	17
VIII. Spójność polityk na rzecz rozwoju	17
IX. Ocena skuteczności realizacji celów współpracy rozwojowej	18
X. Działania informacyjne	18
XI. Sposoby wdrażania polskiej współpracy rozwojowej	18
A. Działania we współpracy z organami administracji rządowej	18
B. Projekty realizowane za pośrednictwem organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, instytutów badawczych i Polskiej Akademii Nauk	20
C. Działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej ..	20
D. Projekty realizowane za pośrednictwem polskich placówek zagranicznych	21
E. Działania realizowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego	21
XII. Środki finansowe przeznaczone na współpracę rozwojową	21

Wstęp

Plan współpracy rozwojowej w 2026 roku jest kontynuacją założeń *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2021–2030 „Solidarność dla rozwoju”* (dalej jako „Program 2021–2030”). Dokument przygotowano zgodnie z ustawą z dnia 16 września 2011 roku o współpracy rozwojowej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1460), uwzględniając priorytety polskiej polityki zagranicznej sformułowane w informacji ministra spraw zagranicznych o zadaniach polskiej polityki zagranicznej w 2025 roku. Plan określa kierunki, cele i formy działań współpracy rozwojowej oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na działania pomocowe za pośrednictwem instrumentów współpracy bilateralnej oraz wielostronnej.

W 2026 roku wsparcie Ukrainy pozostanie priorytetem polskiej współpracy rozwojowej i będzie koncentrować się na działaniach, których celem jest odbudowa Ukrainy i pomoc ukraińskiemu społeczeństwu oraz wzmacnianie potencjału ukraińskiej administracji publicznej. Istotną we współpracy z Ukrainą będzie pomoc w implementacji norm i standardów Unii Europejskiej oraz wdrażaniu wybranych reform związanych z przygotowaniem do jej członkostwa w tej organizacji. Kontynuowana będzie także pomoc humanitarna oraz wsparcie psychologiczne dla osób dotkniętych wojną w Ukrainie, w tym pomoc osobom przymusowo przesiedlonym wewnątrz kraju, ich rodzinom oraz dzieciom pokrzywdzonym przez działania wojenne. Szczególnie ważnym zadaniem będzie kontynuacja pomocy udzielanej weteranom i weterankom oraz ich rodzinom, zwłaszcza w przypadkach ochrony ich zdrowia fizycznego i psychicznego.

W związku z wejściem w życie w 2025 r. nowelizacji ustawy o współpracy rozwojowej określającej zasady funkcjonowania Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej (FIWR) w Banku Gospodarstwa Krajowego w 2026 r. zaplanowano – z wykorzystaniem FIWR - działania o charakterze finansowym i ekonomicznym częściowo zabezpieczone gwarancją Unii Europejskiej w ramach unijnego instrumentu wsparcia Ukrainy – Ukraine Facility.

Działania na rzecz odbudowy Ukrainy oraz pomocy ukraińskiemu społeczeństwu wymagają koordynacji i współpracy wielu polskich podmiotów, dlatego będą one realizowane w porozumieniu z powołaną w 2024 roku Radą do spraw Współpracy z Ukrainą.

W 2026 roku kontynuowane będą projekty na rzecz proeuropejskich aspiracji Mołdawii, koncentrujące się na wzmocnieniu kompetencji mołdawskiej administracji publicznej w zakresie przygotowań do negocjacji akcesyjnych, a także wsparcia wdrażania reform wynikających z przygotowań do jej członkostwa w UE. Pomoc Mołdawii dotyczyć będzie także krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, wspierania społeczności lokalnych oraz przedsiębiorczości.

W związku z pogarszającą się sytuacją humanitarną, zwłaszcza w pobliżu granic Unii Europejskiej, *Plan współpracy rozwojowej w 2026 roku* przewiduje dwojakie możliwości finansowania pomocy humanitarnej. Wsparcie może być prowadzone kanałami dwustronnymi między Polską i beneficjentami jej pomocy i wielostronnymi poprzez współpracę z wyspecjalizowanymi agendami ONZ oraz Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża.

Polska będzie dalej aktywnie angażować się na forum organizacji międzynarodowych, w tym UE, ONZ i OECD, w obszarze współpracy rozwojowej. Priorytetem pozostanie problematyka

budowania odporności państw i społeczeństw poprzez współpracę rozwojową. Polska będzie aktywnym uczestnikiem działań zmierzających do reformy sektora rozwojowego i systemu humanitarnego w ramach szerszej reformy ONZ (UN80).

Wpłaty wielostronne na rzecz organizacji międzynarodowych w 2026 roku będą służyły dalszemu wzmocnieniu pozycji Polski i jej partnerów oraz realizacji priorytetów geograficznych i tematycznych polskiej polityki zagranicznej w tym zakresie.

W roku 2026 kwota 28,36 mln złotych zostanie przeznaczona na realizację projektów rozwojowych w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2026”. Dodatkowo, alokowana zostanie pula 28,45 mln złotych umożliwiającą kontynuację modułowych projektów rozwojowych, które uzyskały dofinansowanie w konkursach rozstrzygniętych w roku 2024. Kontynuowane będą także projekty organów administracji rządowej uruchomione w latach wcześniejszych, finansowane z rezerwy celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową. Ponadto, na realizację konkursu humanitarnego zostanie przeznaczone 15 mln PLN co umożliwi realizację projektów pomocy humanitarnej przez polskie organizacje pozarządowe w krajach ogarniętych kryzysami humanitarnymi.

Załącznik I w dokumencie przedstawia dane szacunkowe na temat wysokości Oficjalnej Pomocy Rozwojowej w 2026 roku oraz zadań zaplanowanych przez organy administracji rządowej. Podział środków w ramach rezerwy celowej został zapisany w **Załączniku II**. W **Załączniku III** wyszczególnione są projekty realizowane jako kolejne moduły inicjatyw wyłonionych do dofinansowania w poprzednich latach. **Załącznik IV** przedstawia ogólną matrycę rezultatów dla całego okresu programowania.

I. Priorytety geograficzne i tematyczne współpracy rozwojowej

Zgodnie z priorytetami tematycznymi wskazanymi w Programie 2021–2030 wdrażane będą cele zrównoważonego rozwoju wyznaczone w Agendzie ONZ 2030: 16. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje; 4. Dobra jakość edukacji; 8. Wzrost gospodarczy i godna praca; 10. Mniej nierówności, 3. Dobre zdrowie i jakość życia, 6. Czysta woda i warunki sanitarne; 11. Zrównoważone miasta i społeczności oraz 13. Działania w dziedzinie klimatu. Prowadzone działania będą służyły także realizacji celów Agendy ONZ „Kobiety, pokój i bezpieczeństwo”.

Polska pomoc rozwojowa w 2026 roku będzie realizowana na rzecz krajów priorytetowych: Ukrainy, Mołdawii, Palestyny, Libanu, Kenii oraz Tanzanii. Wsparcie rozwojowe dla Etiopii i Senegalu będzie kontynuowane w formie kolejnych modułów projektów dotowanych w ramach konkursu „Polska pomoc 2024”. Rok 2026 będzie ostatnim rokiem wsparcia Etiopii i Senegalu jako krajów priorytetowych *Polskiej pomocy*. Poza wskazanymi krajami priorytetowymi, Polska pomoc rozwojowa może być kierowana również do innych państw znajdujących się na liście beneficjentów Oficjalnej Pomocy Rozwojowej DAC OECD. W przypadku takich krajów Polska pomoc może finansować m. in. działania humanitarne, projekty realizowane przez polskie placówki zagraniczne i politykę stypendialną.

Plan zawiera również informacje na temat wielostronnego wymiaru współpracy rozwojowej Polski, w tym przede wszystkim współpracy rozwojowej w ramach Unii Europejskiej oraz udziału Polski w międzynarodowych agendach pomocowych.

WYBRANE KRAJE PARTNERSTWA WSCHODNIEGO

Ukraina

Kluczowym obszarem polskiej współpracy rozwojowej z Ukrainą w 2026 roku będzie wsparcie odbudowy i modernizacji państwa oraz wdrażania kluczowych reform wynikających z przygotowania do członkostwa w UE, w tym budowa zdolności instytucjonalnych administracji publicznej. Jednocześnie kontynuowane będą działania wspierające ukraińskie instytucje w utrzymaniu i realizacji ich funkcji w warunkach wojny, w tym w zakresie rozwoju systemów zarządzania kryzysowego i zdolności operacyjnych służb reagowania kryzysowego. Wspierane będą działania w kierunku rozminowywania oraz budujące świadomość zagrożeń związanych z zaminowaniem terenów wyzwolonych. Kontynuowane będzie wsparcie dla weteranów i ich rodzin, szczególnie poprzez realizację projektów z zakresu zdrowia psychicznego i rehabilitacji oraz reintegracji społeczno-zawodowej tej grupy.

W 2026 roku działania *Polskiej pomocy* obejmować będą także odbudowę infrastruktury medycznej, wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, które uległo zniszczeniu w wyniku działań wojennych. Realizowane będą również aktywności zwiększające dostęp do opieki psychologicznej. Z uwagi na potrzebę zapewnienia wykwalifikowanych kadr do odbudowy kraju, kontynuowane będzie zaangażowanie w reformę szkolnictwa i szkolenia zawodowego w ramach unijnego programu Skills4Recovery. Działania mające na celu wzmacnianie odporności i ochronę ludności, wsparcie rozwoju przedsiębiorczości a także podniesienie kompetencji ukraińskich samorządów w modernizacji i współpracy międzynarodowej współfinansowane będą ze środków unijnych.

Istotnym aspektem realizacji wszystkich powyższych działań będzie wzmocnienie potencjału administracji na wszystkich szczeblach i pomoc w kluczowych etapach przygotowań do członkostwa w UE, także poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, w tym udział w *Ukraine Facility*. Udział w programie *Ukraine2EU* będzie miał na celu przekazanie polskich doświadczeń z procesu akcesji i członkostwa w Unii Europejskiej. Działania na rzecz wzmocnienia ekosystemu innowacji i start-upów w Ukrainie będą realizowane poprzez polski komponent w ramach programu StepIn2EU.

Działania na rzecz wsparcia przedsiębiorczości w wybranych sektorach gospodarczych oraz wzmocnienia kompetencji samorządów i inwestycji komunalnych będą realizowane z wykorzystaniem instrumentów unijnych oraz środków z FIWR zarządzanego przez BGK.

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):
 - a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego oraz zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych, w tym w zakresie kluczowych reform wynikających z przygotowania do członkostwa w UE;
 - b) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, wsparcie zapewnienia ciągłości działania administracji publicznej oraz wzrost zdolności operacyjnych służb reagowania kryzysowego.

Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, Fundacji Solidarności Międzynarodowej oraz w ramach Akademii Administracji Publicznej PW, natomiast działania służące osiągnięciu rezultatu b) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, Fundacji Solidarności Międzynarodowej, w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026” oraz III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024”.

2. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

- a) łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia;
- b) profesjonalny i efektywny system edukacji i szkoleń zawodowych;

Działania służące osiągnięciu rezultatów a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej; b) będą realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

3. Równe szanse – przedsiębiorczość (CZR 8):

- a) rozwijanie regionalnych i lokalnych strategii rozwojowych skierowanych na zrównoważony wzrost gospodarczy;
- b) rozwój przedsiębiorczości, m.in. poprzez transfer technologii i wiedzy służących innowacyjności gospodarczej;
- c) wsparcie sektora MŚP poprzez niwelowanie ryzyka banków kredytujących sektor.

Działania służące osiągnięciu rezultatów a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej oraz BGK (blending środków i instrumentów FIWR i Ukraine Facility); b) będą realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej oraz c) będą realizowane przez BGK.

4. Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11):

- a) efektywność procesów opracowania i wdrażania polityk, programów i instrumentów w zakresie odbudowy, modernizacji i zrównoważonego rozwoju miast i terytoriów;
- b) wsparcie samorządów poprzez rozwój kompetencji i wsparcie inwestycji (pomoc techniczna, granty inwestycyjne oraz instrument gwarancji portfelowej dla banków kredytujących sektor).

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane: a) za pośrednictwem organów administracji rządowej oraz b) przez BGK.

5. Zdrowie (CZR 3):

- a) poprawa jakości i dostępu do opieki medycznej i psychologicznej, podstawowej i specjalistycznej pomocy medycznej oraz rehabilitacji, zwłaszcza w przypadku weteranów wojennych i ich rodzin, a także podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego i niemedycznego mającego bezpośredni kontakt z pacjentem, z uwzględnieniem obsługi specjalistycznego sprzętu;

- b) odbudowa i modernizacja infrastruktury medycznej, w szczególności tej zniszczonej w wyniku działań wojennych.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach III modułów projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc 2024” i projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026” oraz za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

Mołdawia

Kluczowym obszarem polskiej współpracy rozwojowej z Mołdawią w 2026 roku będzie budowa silnych instytucji oraz pomoc we wdrażaniu reform wynikających z przygotowania do członkostwa w UE, a także rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, wspieranie społeczności lokalnych, przedsiębiorczości oraz rozwoju polityki miejskiej.

Wspieranie integracji europejskiej i transformacji państwa mołdawskiego, jak również wzmacnianie jego odporności w obliczu wyzwań politycznych, społecznych i gospodarczych, będą istotnym elementem działań *Polskiej pomocy*. Skoordynowane działania *Polskiej pomocy* na rzecz demokratycznego rozwoju Mołdawii będą wpisywać się w szerszy kontekst wsparcia udzielanego Mołdawii na jej drodze do członkostwa w UE, w tym w ramach Instrumentu na rzecz Reform i Wzrostu dla Republiki Mołdawii.

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):

- a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego oraz zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych, w tym w zakresie kluczowych reform i przygotowania do członkostwa w UE;
- b) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, budowa zdolności administracji publicznej do zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom wynikającym z działalności człowieka oraz reagowania na ww. klęski i katastrofy, a także wzrost zdolności operacyjnych w tym zakresie.

Działania służące osiągnięciu rezultatów a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, w ramach Akademii Administracji Publicznej PW, za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej; b) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej oraz Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

2. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

- a) łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia;
- b) profesjonalny i efektywny system edukacji i szkoleń.

Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej; natomiast rezultatu b) w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026” oraz we współpracy z UNDP.

3. Równe szanse – przedsiębiorczość (CZR 8):

- a) regionalne i lokalne strategie rozwojowe skierowane na zrównoważony wzrost gospodarczy;
- b) rozwój przedsiębiorczości, m.in. poprzez transfer technologii i wiedzy służących innowacyjności gospodarczej, tworzenie instrumentów finansowych wspierania przedsiębiorców (poprzez lokalne instytucje rozwoju) oraz inicjatywy mające na celu tworzenie miejsc pracy oraz promocję lokalnych produktów.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026” i III modułów projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc 2024”, a także przez organy administracji rządowej.

4. Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11):

poprawa jakości życia mieszkańców miast poprzez rewitalizację przestrzeni miejskich, modernizację usług komunalnych oraz zwiększenie udziału mieszkańców w zarządzaniu przestrzenią miejską.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

Wsparcie na rzecz społeczeństwa Białorusi

W 2026 r. kontynuowane będzie wsparcie dla Białorusi w zakresie działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Wspierane będą starania o ochronę praw człowieka i przestrzeganie podstawowych wolności. Najważniejszą grupą objętą pomocą będą osoby represjonowane z przyczyn politycznych. Niezmiennie wspierane będą też dążenia do zapewnienia społeczeństwu białoruskiemu dostępu do rzetelnej informacji. Białoruskim studentom i pracownikom naukowym oferowane będą stypendia i zwolnienia z kosztów nauki w Polsce. Studenci zmuszeni z przyczyn politycznych do emigracji będą mogli skorzystać m.in. z oferty Programu stypendialnego im. Konstantego Kalinowskiego.

BLISKI WSCHÓD

Wywołany wojną pomiędzy Izraelem a Hamasem kryzys humanitarny w Strefie Gazy oraz trwający kryzys ekonomiczny w Libanie stanowią istotne wątki związane z prowadzoną współpracą rozwojową na rzecz Palestyny i Libanu. Ważnym czynnikiem dla działań *Polskiej pomocy* w regionie pozostanie sytuacja bezpieczeństwa w regionie Bliskiego Wschodu, a także kwestia przyszłości Strefy Gazy.

W 2026 roku kontynuowana będzie również pomoc dla uchodźców palestyńskich i syryjskich, osób wewnętrznie przesiedlonych oraz przyjmujących społeczności lokalnych w Libanie. Działania podejmowane w ramach *Polskiej pomocy* będą jednym z elementów starań na rzecz stabilizacji i pokoju na Bliskim Wschodzie.

Palestyna

Na Zachodnim Brzegu realizowane będą przede wszystkim projekty rozwojowe wspierające funkcjonowanie palestyńskiego systemu opieki zdrowotnej. Ponadto *Polska pomoc* obejmie rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizację zawodową, szczególnie wśród kobiet i osób

młodych, a także wesprze redukcję nierówności. Działania podejmowane w ramach III modułów projektów wyłonionych w konkursie w roku 2024 uwzględniać będą pomoc humanitarną.

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

2. Równe szanse – przedsiębiorczość i godna praca (CZR 8):

rozwój zatrudnienia i przedsiębiorczości, w tym prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza wśród kobiet, młodzieży oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, także poprzez zwiększenie dostępu do kształcenia zawodowego, doradztwa zawodowego oraz przekwalifikowania.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

3. Redukcja nierówności (CZR 10):

lepszy dostęp do usług społecznych i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i ze szczególnymi potrzebami, w szczególności w regionach nieurbanizowanych oraz wsparcie systemu ochrony praw kobiet i grup wrażliwych.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

4. Zdrowie (CZR 3):

poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji, w tym budowa i modernizacja infrastruktury medycznej, sanitarnej i administracyjnej podmiotów leczniczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, z uwzględnieniem obsługi specjalistycznego sprzętu.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach III modułów projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc 2024”.

Liban

Projekty *Polskiej pomocy* w Libanie stanowią odpowiedź RP na kryzys ekonomiczny w tym kraju i wyzwania jakie stoją przed libańskimi władzami w związku z koniecznym procesem reform gospodarczych oraz polityką migracyjną.

Kluczowymi obszarami polskiej współpracy rozwojowej z Libanem w 2026 roku będą: wsparcie działań na rzecz rozwoju systemu edukacji, w tym wyrównywania szans edukacyjnych kobiet i dziewcząt, a także zwiększenie zdolności administracji lokalnej w zakresie reagowania

na katastrofy naturalne i rozwój systemów zarządzania kryzysowego. Działania *Polskiej pomocy* będą nakierowane również na poprawę jakości opieki zdrowotnej, m.in. poprzez modernizację infrastruktury medycznej. Ponadto prowadzone będą działania na rzecz zwiększania dostępu do usług energetycznych ze źródeł odnawialnych oraz wzmacniania zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami.

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):

budowa potencjału administracji publicznej oraz zwiększenie zdolności operacyjnych zwłaszcza w zakresie reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy naturalne bądź wynikające z działalności człowieka i zapobiegania im, w tym przez rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024” oraz w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2026”, a także za pośrednictwem organów administracji rządowej.

2. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

- a) łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia;
- b) rozwój systemu edukacji, z uwzględnieniem kształcenia zawodowego i technicznego, w tym wyrównywanie szans edukacyjnych dziewcząt i kobiet oraz osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- c) poprawa stanu infrastruktury placówek edukacyjnych, uwzględniająca potrzeby osób z niepełnosprawnością, w tym poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny, dostępu do wody oraz energii elektrycznej (w szczególności z wykorzystaniem źródeł odnawialnych).

Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, b) będą realizowane w ramach III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024” oraz w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026”, c) będą realizowane w ramach III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024” oraz w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2026”, a także za pośrednictwem organów administracji rządowej.

3. Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11):

poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rewitalizację przestrzeni miejskich, modernizację budynków użyteczności publicznej, szczególnie w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego i poprawę dostępu do usług komunalnych, a także zwiększenie udziału mieszkańców w zarządzaniu przestrzenią miejską;

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

4. Zdrowie (CZR 3):

poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji, w tym budowa i modernizacja infrastruktury medycznej, sanitarnej i administracyjnej podmiotów leczniczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, z uwzględnieniem obsługi specjalistycznego sprzętu.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

5. Klimat i zasoby naturalne (CZR 13):

bardziej zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, obniżanie poziomu wytwarzania odpadów oraz zwiększanie efektywności energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych i technologii energooszczędnych.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

AFRYKA SUBSAHARYJSKA

W 2026 r. priorytetowym obszarem polskiej współpracy rozwojowej z krajami Afryki Subsaharyjskiej pozostanie, w zależności od kraju, m.in. wsparcie rozwoju usług społecznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, zwłaszcza w zakresie poprawy infrastruktury i doposażenia ośrodków zdrowia, podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego (w tym w zakresie medycyny ratunkowej), wsparcie opieki położniczej i neonatologicznej, zwalczanie głodu i niedożywienia dzieci. Innym, niemniej istotnym, obszarem współpracy będzie wsparcie w obszarze bezpieczeństwa publicznego poprzez budowę infrastruktury i systemu szkoleń, w tym w szczególności w celu wzmacniania zdolności służb pożarniczych i ratownictwa medycznego.

Kenia

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):

budowa potencjału administracji publicznej oraz zwiększenie zdolności operacyjnych zwłaszcza w zakresie reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy naturalne bądź wynikające z działalności człowieka i zapobiegania im, w tym przez rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024” oraz za pośrednictwem organów administracji rządowej.

2. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.

3. Równe szanse – godna praca i przedsiębiorczość (CZR 8):

rozwój przedsiębiorczości m, in, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza w sektorach rolno-spożywczym (w tym przetwórstwo i przechowywanie żywności) i turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kobiet oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, organizacja szkoleń i warsztatów edukacyjnych w szkołach zawodowych.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

4. Zdrowie (CZR 3):

- a) poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz usług społecznych, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury medycznej, sanitarnej i administracyjnej podmiotów leczniczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem opieki okołoporodowej;
- b) poprawa jakości podstawowej opieki medycznej, w szczególności dla dzieci, kobiet w ciąży i matek karmiących, oraz promocja zdrowego żywienia dzieci.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

Tanzania

Działania będą realizowane w następujących priorytetach:

1. Równe szanse – edukacja (CZR 4):

- a) łatwiejszy dostęp do edukacji wyższej dzięki stypendiom i zwolnieniom z kosztów kształcenia;
- b) rozwój systemu edukacji, z uwzględnieniem kształcenia zawodowego i technicznego, w tym wyrównanie szans edukacyjnych dziewcząt i kobiet oraz osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, a rezultatu b) będą realizowane w ramach III modułu projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc 2024”.

2. Równe szanse – godna praca i przedsiębiorczość (CZR 8):

rozwój przedsiębiorczości m, in, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza w sektorach rolno-spożywczym (w tym przetwórstwo i przechowywanie żywności) i turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kobiet oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

3. Zdrowie (CZR 3):

- a) poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz usług społecznych, w tym budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury medycznej, sanitarnej i administracyjnej podmiotów leczniczych oraz podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem opieki okołoporodowej i medycyny ratunkowej;
- b) wsparcie systemu opieki zdrowotnej na poziomie podstawowym i referencyjnym, w szczególności dzieci, kobiet w ciąży i matek karmiących oraz promocja zdrowego żywienia dzieci.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2026”.

Rok 2026 będzie ostatnim rokiem wsparcia Etiopii i Senegalu jako krajów priorytetowych *Polskiej pomocy*. Zmiana ich statusu będzie realizowana z troską o realizację istniejących zobowiązań. W roku 2026 wsparcie rozwojowe dla Etiopii i Senegalu skoncentruje się na finansowaniu III modułów projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc 2024”, wdrażaniu projektów placówek oraz programach stypendialnych.

II. Priorytety przekrojowe polskiej współpracy rozwojowej

Działania rozwojowe powinny uwzględniać priorytety przekrojowe – równość szans kobiet i mężczyzn oraz ochrona klimatu.

Równość szans kobiet i mężczyzn

Przedsięwzięcia finansowane w ramach polskiej współpracy rozwojowej powinny bezpośrednio lub pośrednio przyczyniać się do równego traktowania w miejscu realizacji projektu.

W procesie planowania, implementowania, ewaluacji i raportowania podmioty realizujące działania *Polskiej pomocy* są zobowiązane:

- respektować zasady równych szans i równego traktowania;
- nie dyskryminować z jakiegokolwiek powodu i nie wzmacniać istniejących nierówności;
- identyfikować grupy narażone na prześladowania lub dyskryminację i odpowiadać na zagrożenia;
- uwzględniać sytuację równościową w obszarze interwencji;
- zapewniać równe szanse w angażowaniu się kobiet i mężczyzn w realizację działań;
- identyfikować ryzyka prześladowań lub dyskryminacji i im przeciwdziałać.

W kontekście zobowiązań wynikających z Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, działania realizowane w ramach *Planu współpracy rozwojowej w 2026* będą służyły pomocy i wsparciu kobiet i dziewcząt, w tym w warunkach trwających konfliktów

zbrojnych, oraz zapewnieniu im możliwości edukacyjnych oraz pełnego, równego i znaczącego udziału w procesach społeczno -gospodarczych mających miejsce w krajach rozwijających się.

Ochrona klimatu

Zmiany klimatu zostały uznane za jedno z największych zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju i skutecznej walki z ubóstwem, a także coraz częściej przyczyniają się do występowania klęsk żywiołowych i kryzysów humanitarnych. Postępujące skutki zmian wpływają na ważne sektory – zdrowie, rolnictwo, produkcję żywności, środowisko, dostęp do wody – pogarszając sytuację życiową milionów osób.

Polska pomoc powinna:

- nie szkodzić środowisku naturalnemu;
- rozpoznawać w zmianach klimatycznych ryzyko dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i przyczynę kryzysów humanitarnych;
- dążyć do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i odpadów związanych z działaniami projektowymi;
- wspierać efektywne funkcjonowanie gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu;
- sprzyjać budowaniu potencjału do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, recyklingu oraz adaptacji do zmian klimatu i łagodzeniu ich skutków;
- promować zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, ochronę bioróżnorodności oraz ekosystemów.

III. Pomoc humanitarna

W 2026 roku Ukraina pozostanie kluczowym państwem objętym pomocą humanitarną. Pomoc humanitarna będzie realizowana również w związku z kryzysami humanitarnymi w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki, w szczególności na rzecz Libanu, Syrii, Palestyny i Sudanu. Celem będzie wsparcie osób najbardziej narażonych, w tym dzieci, kobiet i osób z niepełnosprawnościami.

Działania Polskiej pomocy będą, w miarę możliwości, realizowane zgodnie z podejściem zakładającym spójność i uzupełnianie się działań humanitarnych, rozwojowych i budowania pokoju.

Pomoc humanitarna będzie udzielana za pośrednictwem:

- a) projektów pomocowych polskich organizacji pozarządowych, wyłonionych w konkursie „Pomoc humanitarna 2026”, wspierających społeczności dotknięte kryzysem humanitarnym w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie;
- b) wpłat do wyspecjalizowanych organizacji międzynarodowych, w szczególności do Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża (ICRC) w ramach Porozumienia o współpracy, Biura Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UN OCHA) oraz wyspecjalizowanych agend ONZ;
- c) projektów pomocy bezpośredniej realizowanych przez polskie placówki zagraniczne;
- d) rezerwy na reagowanie w przypadkach nagłych kryzysów humanitarnych i katastrof.

IV. Edukacja globalna

Edukacja globalna to część kształcenia obywatelskiego i wychowania, która uświadamia istnienie zjawisk i współzależności globalnych. Jej głównym celem jest przygotowanie do stawiania czoła wyzwaniom dotyczącym całej ludzkości.

Realizowane w 2026 roku działania będą zgodne z założeniami edukacji globalnej określonymi w Programie 2021–2030 i będą służyły zwiększaniu świadomości opinii publicznej na temat globalnych współzależności, zwiększeniu świadomości problemów i wyzwań globalnych, w szczególności w miejscowościach liczących mniej niż 500 tys. mieszkańców oraz wsparciu organizacji z niewielkim doświadczeniem w realizacji projektów edukacji globalnej poprzez regranting.

W 2026 roku przewiduje się ogłoszenie konkursu „Edukacja globalna 2026”, realizowane będą także trzecie moduły projektów edukacji globalnej wyłonionych w konkursie „Edukacja globalna 2024”. Konkurs „Edukacja globalna 2026” będzie dotyczył działań polegających na edukacji społeczeństwa polskiego na temat aktualnych wyzwań globalnych, różnorodnych relacji między państwami oraz konieczności realizacji określonych w Agendzie 2030 celów zrównoważonego rozwoju.

W konkursie priorytetem będą projekty realizowane we współpracy z instytucjami edukacyjnymi, kulturalnymi, szkołami, organizacjami młodzieżowymi, dziennikarzami lub liderami opinii.

V. Wielostronna współpraca rozwojowa

W 2026 roku Polska, poprzez zaangażowanie w prace Unii Europejskiej, ONZ, OECD (głównie w ramach Komitetu Pomocy Rozwojowej, DAC) i innych organizacji międzynarodowych, będzie wpływać na uzgadnianie przez te fora priorytety współpracy rozwojowej i realizację działań w poszczególnych obszarach polityki rozwojowej, dbając o zbieżność tych kierunków z priorytetami określonymi w Programie 2021-2030.

Podobnie jak w latach ubiegłych, na forum UE Polska będzie brała aktywny udział w wyznaczaniu kierunków strategicznych unijnej polityki rozwojowej (w tym w ramach Global Gateway), przede wszystkim na posiedzeniach Rady do Spraw Zagranicznych w formacie ministrów ds. rozwoju oraz grup roboczych Rady UE (w tym głównie grupy roboczej ws. polityki rozwojowej i partnerstw międzynarodowych – CODEV-PI, grupy roboczej RELEX-Horizontal questions w odniesieniu do Global Gateway, grupy roboczej ds. humanitarnych COHAFA, grupy roboczej ds. Afryki, Karaibów i Pacyfiku – AKP oraz w programowaniu na forum komitetu Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalna Europa – NDICI-GE). Będzie także uczestniczyć we wdrażaniu działań UE poprzez angażowanie polskich podmiotów w ramach zarządzania pośredniego. Istotnym obszarem zaangażowania Polski na forum UE w 2026 roku będzie udział w pracach nad przyszłymi Wieloletnimi Ramami Finansowymi na lata 2028-2034 w kontekście propozycji nowego instrumentu finansowania działań zewnętrznych, w tym pomocy rozwojowej i humanitarnej „Globalny wymiar Europy”.

Polska będzie kontynuowała realizację priorytetu swojej prezydencji w Radzie UE sprawowanej w I poł. 2025 r. dotyczącego budowania odporności państw i społeczeństw poprzez współpracę rozwojową, w szczególności zwracając uwagę na znaczenie zapewnienia dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji, wspierania silnych i odpowiedzialnych instytucji, działań prewencyjnych i zarządzania kryzysowego w państwach partnerskich. Obszarem szczególnego zainteresowania będzie problematyka finansowania rozwoju i wdrażania postanowień międzynarodowej konferencji ONZ w tej sprawie (FfD4).

Elementem aktywności międzynarodowej będzie również zaangażowanie w prace Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ w związku z członkostwem Polski w tym gremium w latach 2024–2026.

W 2026 roku większość środków przeznaczonych na współpracę wielostronną zostanie wydatkowana w formie składki do budżetu UE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR)¹.

Udział Polski i pozostałych państw członkowskich UE ustala się według aktualnego klucza dochodu narodowego brutto (DNB). Dodatkowo, bazując na tym kluczu, państwa członkowskie, w tym Polska, spłacają od 2024 r. odsetki od pomocy makrofinansowej udzielonej Ukrainie w 2023 roku. Decyzje co do spłaty odsetek po roku 2027 zapadną w trakcie rozpoczętych w lipcu br. negocjacji wieloletnich ram finansowych UE na lata 2028-2034.

Ponadto, środki w ramach współpracy wielostronnej zostaną rozdysponowane na roczne obligatoryjne składki oraz wpłaty dobrowolne, wspierające działania rozwojowe wybranych agend systemu ONZ, organizacji regionalnych i innych organizacji międzynarodowych.

VI. Współpraca z sektorem prywatnym

MSZ będzie kontynuowało działania na rzecz angażowania sektora prywatnego w ramach współpracy rozwojowej, głównie poprzez współpracę z organizacjami międzynarodowymi (ONZ, UE, bankami wielostronnymi).

Istotnym elementem tych działań będzie rozwijanie współpracy z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju UNDP na rzecz wsparcia innowacyjności poprzez budowanie zdolności i potencjału przedsiębiorców np. w Ukrainie i Mołdawii z wykorzystaniem potencjału polskich ekspertów.

Współpraca z sektorem prywatnym będzie ukierunkowana na wzmocnienie pozytywnego wkładu przedsiębiorstw w realizację celów zrównoważonego rozwoju poprzez promowanie stosowania przez przedsiębiorstwa Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej.

Współpraca z sektorem prywatnym pozostanie jednym z priorytetów działań realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który w 2026 r. oferować będzie dłużne instrumenty wsparcia inwestycji w Ukrainie oraz Afryce Subsaharyjskiej. Inwestycje te finansowane będą ze środków BGK wsparte zabezpieczeniem oraz funduszami bezzwrotnymi z UE oraz Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej (FIWR).

¹ Składka do EFR w 2026 r. wyniesie 14 051 380 EUR.

VII. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami finansowymi

Polska będzie kontynuować aktywną współpracę z Międzynarodowymi Bankami Rozwoju (Multilateral development banks, MDB), w tym m.in. Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Bankiem Rozwoju Rady Europy, Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych oraz Grupą Banku Światowego. W 2026 r. rozpocznie się operacjonalizacja 21. Uzupełnienia Funduszy Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (MSR), należącego do Grupy Banku Światowego. Polska, czołowy donor w regionie, będzie popierać działania rozwojowe MSR m.in. w państwach Afryki Subsaharyjskiej i innych państwach priorytetowych Polskiej Pomocy.

Zaangażowanie Polski w działania rozwojowe MDB w skali globalnej zakłada nacisk na obszary i aktywności priorytetowe dla *Polskiej pomocy*, także w odniesieniu do wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących polityk tych instytucji oraz projektów realizowanych i finansowanych w poszczególnych krajach. W tym kontekście kluczowa pozostaje aktywność przedstawicieli Polski zasiadających w organach zarządzających MDB, którzy będą dążyć do zwiększania efektywności MDB w odpowiedzi na potrzebę mobilizowania większych funduszy m.in. na rzecz rozwoju i ochrony klimatu. Polska będzie także kontynuować wsparcie na forum MDB dla projektów realizowanych w Ukrainie i w pozostałych państwach Partnerstwa Wschodniego, przyczyniających się do zwiększenia ich stabilności finansowej i wzmocnienia potencjału gospodarczego w tym regionie.

W tym kontekście utrzymywana będzie współpraca z wielostronnymi bankami rozwoju, w szczególności:

- a) w ramach funduszy powierniczych EBOR E5P dla Ukrainy i Mołdawii, realizujących projekty w obszarach tj.: energia odnawialna, efektywność energetyczna, ekologiczny transport publiczny, gospodarka odpadami, system ogrzewania miejskiego i zaopatrzenia w wodę;
- b) w ramach funduszu EBI dla Ukrainy (EU4U). Polska będzie wspierać projekty na rzecz budowania w Ukrainie infrastruktury krytycznej sektora publicznego (np. odbudowa mostów, szpitali, szkół) i inwestycje w odbudowę gospodarczą Ukrainy.

VIII. Spójność polityk na rzecz rozwoju

W 2026 roku w ramach podnoszenia efektywności polskiego systemu współpracy rozwojowej będziemy nadal zwracać uwagę na zapewnianie spójności polityk na rzecz rozwoju (ang. *Policy Coherence for Development, PCD*), tj. opracowanie i realizację polityk w taki sposób, aby uniknąć działań, które negatywnie wpływają na rozwój globalny oraz rozwój państw rozwijających się, w tym państw priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej.

Obszarem priorytetowym podejścia opartego na PCD będzie upowszechnianie standardów odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej (ang. Responsible Business Conduct - RBC) w kontekście współpracy rozwojowej, zgodnie z Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczącymi odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, Wytycznymi OECD dotyczącymi należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej oraz Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka oraz działania na rzecz

spójności polityk łączących zagadnienia odpowiedzialnego biznesu i współpracy rozwojowej (instytucją wiodącą jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej).

IX. Ocena skuteczności realizacji celów współpracy rozwojowej

Prowadzenie oceny skuteczności realizacji celów polskiej współpracy rozwojowej wynika z ustawy o współpracy rozwojowej. Obowiązek posiadania funkcjonującego systemu ewaluacji i monitorowania nakłada na Polskę również członkostwo w DAC OECD².

Ewaluacja projektów i programów służy gromadzeniu obiektywnych informacji na temat realizowanych inicjatyw rozwojowych, w tym ich spójności i efektywności. Wiedza ta wykorzystywana jest przede wszystkim do zwiększania skuteczności prowadzonych działań, w tym procesów planowania i zarządzania.

W roku 2026 nie planuje się realizacji nowego badania ewaluacyjnego. Przeanalizowane zostaną natomiast wnioski z badań przeprowadzonych w roku 2024 i 2025 pod kątem ich systemowego wykorzystania przy realizacji programu *Polskiej pomocy*. Równolegle kontynuowany będzie monitoring inicjatyw *Polskiej pomocy*, prowadzony przez MSZ. Obserwacje w miejscu realizacji projektów odbędą się przede wszystkim w krajach priorytetowych. Koszty działań monitoringowych zostaną pokryte z budżetu DWR.

X. Działania informacyjne

Działania informacyjne dotyczące pomocy rozwojowej i humanitarnej będą służyły popularyzacji tematyki rozwojowej, w tym polskiego zaangażowania w pomoc rozwojową i działania humanitarne na świecie.

Do upowszechniania informacji na temat działań rozwojowych, humanitarnych i edukacji globalnej będą wykorzystywane różnorodne środki i formy przekazu medialnego, a w szczególności rządowa strona internetowa www.gov.pl/polskapomoc oraz media społecznościowe MSZ.

Podtrzymana będzie współpraca informacyjno-edukacyjna na forum państw członkowskich UE m.in. z DevCom OECD oraz Global Education Network Europe (GENE).

XI. Sposoby wdrażania polskiej współpracy rozwojowej

A. Działania we współpracy z organami administracji rządowej

Działania realizowane przez organy administracji rządowej mają na celu wzmocnienie relacji dwustronnych Polski z krajami biorcami polskiej pomocy rozwojowej poprzez dzielenie się doświadczeniami w zakresie tworzenia i funkcjonowania nowoczesnych instytucji państwowych. Kluczowymi działaniami będzie wsparcie wybranych krajów Partnerstwa Wschodniego: Ukrainy i Mołdawii, na drodze do członkostwa w Unii Europejskiej.

² Zob. Review of Poland's Development Co-Operation Policies and Programmes. Peer review report, Paris, 8 November 2023, s.6.

Projekty organów administracji rządowej będą realizowane przede wszystkim we wskazanych w rozdziale I priorytetach tematycznych, określonych dla poszczególnych krajów priorytetowych, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – także w innych krajach aktywności *Polskiej pomocy*. Zasady, sposób realizacji projektów określają „Wytyczne dla organów administracji rządowej dotyczące realizacji projektów w ramach polskiej współpracy rozwojowej”.

Załącznik III przedstawia listę projektów administracji rządowej wyłonionych w latach wcześniejszych do realizacji w 2026 r.

Działania rozwojowe organów administracji rządowej będą mogły dotyczyć również wspierania krajów rozwijających się, w tym np. krajów Afryki Północnej, w obszarze zarządzania nieregularną migracją i zwalczaniem przemytu migrantów. Zaangażowanie w obszarze dobrowolnych powrotów i zrównoważonej reintegracji migrantów ma szczególny wymiar w kontekście tworzenia stabilnego sąsiedztwa UE i budowania partnerstw międzynarodowych i będzie mogło być realizowane poprzez współpracę z organizacjami międzynarodowymi (w tym IOM i UNHCR).

Korzystanie instytucji polskiej administracji publicznej z możliwości realizacji programów współpracy rozwojowej UE będzie istotnym elementem maksymalizacji efektów polskich działań pomocowych. MSZ, w ramach obsługi Krajowego Punktu Kontaktowego ds. twinning i TAIEX, będzie kontynuować koordynowanie i wspieranie polskiej administracji w unijnych programach rozwojowych.

Kontynuowana będzie współpraca w ramach międzyresortowego Zespołu do spraw międzyrządowej współpracy kredytowej. MSZ będzie dążyło do wypełniania rekomendacji DAC OECD dot. niewiązania pomocy, w szczególności dla krajów najślabiej rozwiniętych (LDCs) i wysoko zadłużonych (HIPC).

Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego

MSZ we współpracy z Krajową Szkołą Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego będzie kontynuować szkolenia skierowane do urzędników administracji publicznej państw PW, tj. Armenii, Azerbejdżanu, Mołdawii i Ukrainy w ramach Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego (AAPPW).

Program specjalistycznych szkoleń AAPPW obejmuje wykłady i warsztaty prowadzone przez doświadczonych ekspertów i praktyków z Polski. Tematyka szkoleń dotyczy m.in. integracji europejskiej, służby cywilnej, polityki regionalnej i innych zagadnień odpowiadających na zapotrzebowanie krajów partnerskich.

Pomoc stypendialna i koszty kształcenia

Polityka stypendialna pozostaje ważnym instrumentem wspierania rozwoju krajów partnerskich w kontekście wypełniania celów Agendy 2030. Polityka stypendialna przyczynia się do budowania potencjału społeczno-gospodarczego krajów partnerskich, a także wzmocnienia współpracy z Polską.

Ze środków w dyspozycji MSZ będą współfinansowane Program stypendialny im. Stefana Banacha³ realizowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej oraz Program Stypendialny Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego realizowany przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz finansowane stypendia w Kolegium Europejskim w Natolinie⁴.

B. Projekty realizowane za pośrednictwem organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, instytutów badawczych i Polskiej Akademii Nauk

Zaangażowanie partnerów społecznych wzmacnia współpracę rozwojową i przyczynia się do zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów partnerskich. Służy wsparciu władz i społeczności regionalnych i lokalnych w okresie transformacji poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie praw człowieka, samorządności oraz podmiotowości grup defaworyzowanych.

W roku 2026 przewiduje się ogłoszenie konkursów: „Polska pomoc rozwojowa 2026”, „Pomoc humanitarna 2026” oraz „Edukacja globalna 2026”.

W przypadkach pogorszenia się uwarunkowań bezpieczeństwa w krajach partnerskich, będziemy uważnie przyglądać się rozwojowi sytuacji na miejscu i elastycznie reagować na bieżące wydarzenia tak, aby właściwie ukierunkować dalsze działania w ramach Polskiej pomocy. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zastrzega możliwość wyłączenia z procedur konkursowych krajów w przypadku szczególnie istotnego pogorszenia sytuacji bezpieczeństwa.

Kontynuowane będą również zadania zaplanowane w ramach trzecich modułów projektów zaakceptowanych w ramach konkursu „Polska pomoc 2024”.

C. Działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej

MSZ zleci Fundacji Solidarności Międzynarodowej w 2026 roku zadania z zakresu polskiej współpracy rozwojowej zgodnie z określonym zakresem tematycznym w rozdziale I.

Fundacja, w porozumieniu z MSZ, będzie organizowała misje obserwacyjne wyborów i szkolenia dla obserwatorów w ramach misji obserwacyjnych OBWE/ODHR w krajach Partnerstwa Wschodniego i Azji Centralnej.

³ Oferta w 2026 roku kierowana będzie do następujących krajów: Albania, Angola, Argentyna, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Czarnogóra, Filipiny, Gruzja, Indie, Indonezja, Irak, Iran, Jordania, Kazachstan, Kenia, Kosowo, Liban, Macedonia Północna, Meksyk, Mołdawia, Mongolia, Nigeria, Palestyna, Papua Nowa-Gwinea, Peru, Rwanda, Senegal, Serbia, Tanzania, Tunezja, Ukraina, Uzbekistan, Wietnam.

⁴ Na mocy Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o kształceniu obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w 25 listopada 2009 roku, Ministerstwo Spraw Zagranicznych dofinansuje stypendia dla obywateli Ukrainy. Celem tych działań jest wspieranie dążeń Ukrainy do członkostwa w Unii Europejskiej.

D. Projekty realizowane za pośrednictwem polskich placówek zagranicznych

Narzędziem polskiej współpracy rozwojowej są projekty realizowane przez polskie placówki dyplomatyczne w państwach priorytetowych *Polskiej pomocy* oraz w innych krajach wskazanych przez MSZ i znajdujących się na liście beneficjentów oficjalnej pomocy rozwojowej DAC OECD. W krajach rozwijających się projekty placówek winny przyczyniać się do realizacji priorytetów tematycznych polskiej współpracy rozwojowej określonych w Programie 2021-2030. Projekty placówek dyplomatycznych mogą polegać także na udzielaniu pomocy humanitarnej, szczególnie w obszarach: zdrowia i żywienia, schronienia, edukacji i opieki społecznej oraz wody i higieny.

E. Działania realizowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o zmianie ustawy o współpracy rozwojowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 525) określiła zasady funkcjonowania w Banku Gospodarstwa Krajowego, Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej (FIWR). BGK w ramach Ukraine Facility uzyskał alokację 365 mln EUR gwarancji KE oraz około ok. 80 mln EUR środków bezzwrotnych na granty i pomoc techniczną. FIWR będzie wykorzystywany do współfinansowania uzyskanych z KE instrumentów współpracy rozwojowej, które wdrażane będą w ramach programów wieloletnich w formie między innymi:

- 1) instrumentów zwrotnych: kredytów i pożyczek, gwarancji, wkładów kapitałowych do funduszy inwestycyjnych;
- 2) bezzwrotnych instrumentów współpracy rozwojowej, w tym pomocy technicznej, dopłaty do kapitału, umorzenia kapitału lub dopłaty do odsetek.

Dodatkowo, w ramach unijnego programu Global Gateway, z wykorzystaniem instrumentu EFSD+, BGK będzie wspierać digitalizację, cyfryzację i cyberbezpieczeństwo w krajach Afryki Subsaharyjskiej w szczególności projekty łączące przedsiębiorczość, budowę kompetencji i zrównoważoną infrastrukturę bazującą na budowie partnerstw publiczno-prywatnych.

XII. Środki finansowe przeznaczone na współpracę rozwojową

Źródłami finansowania polskiej współpracy rozwojowej są budżety organów administracji rządowej i Narodowego Banku Polskiego, środki w ramach Finansowego Instrumentu Współpracy Rozwojowej oraz rezerwa celowa budżetu państwa. Przeznaczenie tych środków zostało przedstawione w Załącznikach I oraz II.

Zgodnie z Programem 2021–2030, polska współpraca rozwojowa realizowana będzie przede wszystkim w krajach priorytetowych wskazanych w Planie. Fundusze mogą być również przeznaczone na działania humanitarne w innych państwach oraz na edukację globalną.

Do decydowania o przeniesieniu środków między poszczególnymi działaniami realizowanymi przez MSZ wskazanymi w Załączniku I Planu oraz o finansowaniu dodatkowych inicjatyw z zakresu współpracy rozwojowej uprawniony jest Krajowy Koordynator Współpracy Rozwojowej. Decyzje te nie wymagają modyfikacji Planu współpracy rozwojowej w 2026 roku.

Załącznik I. Zadania przewidziane do realizacji w 2026 roku przez organy administracji rządowej oraz Narodowy Bank Polski, finansowane ze środków, których ww. są dysponentami oraz ze środków Funduszu Pomocy⁵.

Poniższe dane stanowią przybliżone szacunki⁶.

Główny Urząd Statystyczny	
Działania:	
Świadczenie wsparcia w budowie i rozwoju systemów statystyki publicznej w krajach beneficjentach (misje eksperckie, wizyty studyjne)	40 000,00 PLN
Razem	40 000,00 PLN
Ministerstwo Aktywów Państwowych	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Składka członkowska Polski do Światowego Związku Pocztowego (UPU)	42 499,00 CHF (stanowi 16% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Razem	195 495,40 PLN
Ministerstwo Cyfryzacji	
Działania:	
Zapewnianie łączności na terytorium Ukrainy	33 632 000,00 PLN (1 stycznia - 4 marca 2026)
Realizacja Projektu Mobilnego Centrum Przetwarzania Danych	415 000,00 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ITU)	57 240,00 CHF (stanowi 18% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Razem	34 310 304,00 PLN
Ministerstwo Edukacji Narodowej	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Składka do budżetu Rady Europy na Europejską Fundację Młodzieży	139 400,00 EUR
Razem	613 360,00 PLN
Ministerstwo Finansów	

⁵ Fundusz utworzony w BGK „... w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności obywatelom Ukrainy dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, w tym zadań realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza nim, ... (art. 14. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz.U.2025.337 t.j.).

⁶ Kwoty w walutach zostały przeliczone wg poniższych kursów: 1 EUR=4,4 PLN, 1USD=3,9 PLN, 1CHF=4,6 PLN.

Działania:	
Kredyty w ramach pomocy wiązanej	85 452 633,87 EUR - 16 513 742,71 USD (spłaty kredytów)
Pomoc techniczna dla Królestwa Bhutanu w zakresie cen transferowych i podatków międzynarodowych Program OECD Tax Inspectors Without Borders	50 000 PLN
Finansowy Instrument Współpracy Rozwojowej realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego	158 262 807,54 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Udział Polski w finansowaniu Oficjalnej Pomocy Rozwojowej Unii Europejskiej za pośrednictwem składki członkowskiej do budżetu UE	4 711 098 822,48 PLN
MFA – pokrycie odsetek MFA+ w zawiązku z przyznaniem Ukrainie dotacji na spłatę odsetek z tytułu opłat należnych w 2026 r.	25 000 000 EUR
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju (International Development Association – IDA) z tytułu 18, 19 i 20 i 21 Uzupełnienia Funduszy IDA	9 880 000,00 EUR
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju z tytułu udziału w Wielostronnej Inicjatywie Umorzenia Długów (Multilateral Debt Relief Initiative)	1 730 000 PLN
Bank Rozwoju Rady Europy (Council of Europe Development Bank) z tytułu składki członkowskiej	8 300 EUR (<i>stanowi 18% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Bank Rozwoju Rady Europy z tytułu podniesienia kapitału Banku	1 264 751 EUR (<i>stanowi 18% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Międzynarodowy Fundusz Walutowy (<i>International Monetary Fund, IMF</i>) - inicjatywa subsydiowania Poverty Reduction and Growth Trust	5 000 000 PLN
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (European Bank for Reconstruction and Development) z tytułu podwyższenia kapitału	10 326 000 EUR
Razem	5 456 641 043,44 PLN
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	
Działania:	

Misje konsultacyjne w Ukrainie, realizowane przez pracowników MFIPR, wspierające ukraińską administrację w dialogu akcesyjnym do UE	80 000 PLN
Razem	80 000,00 PLN
Ministerstwo Infrastruktury	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO)	22 754,38 CHF (<i>stanowi 4% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Razem	104 670,15 PLN
Ministerstwo Klimatu i Środowiska	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Konwencja Waszyngtońska o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES)	59 000 USD
Międzynarodowa Agencja Energii Odnawialnej (IRENA)	132 000 USD (<i>stanowi 66% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową – Fundusz Wielostronny	2 524 900 USD
Konwencja Narodów Zjednoczonych ws. Zwalczenia Pustynnienia w krajach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnienia zwłaszcza w Afryce (UNCCD)	67 700 EUR
Ramowa Konwencja NZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)	195 139 EUR (<i>stanowi 61% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Protokół z Kioto do Ramowej konwencji NZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)	5 307 EUR(<i>stanowi 61% wpłaty kwalifikowanej jako ODA</i>)
Europejska Komisja Gospodarcza Narodów Zjednoczonych (UNECE) – składka na rzecz Protokołu dotyczącego długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP) do Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (LRTAP)	38 918 USD (<i>stanowi 58% składki kwalifikowanej jako ODA</i>)

Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości – Konwencja z Aarhus (UNECE)	2 900 EUR (stanowi 58% składki kwalifikowanej jako ODA)
Światowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN)	300 CHF
Razem	11 937 772,60 PLN
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	
Działania:	
Stypendia na studia I i II stopnia, studia jednolite, a także pokrycie kosztów kształcenia na kursie przygotowawczym	1 846 500 PLN
Gaude Polonia – stypendia dla młodych twórców kultury oraz tłumaczy literatury polskiej z krajów Europy Środkowej	3 338 000 PLN
Thesaurus Poloniae – stypendia dla naukowców prowadzących badania poświęcone kulturze, historii i wielokulturowemu dziedzictwu Europy Środkowej	250 000 PLN
Akademia Dziedzictwa dla Ukrainy – program edukacyjny poświęcony zarządzaniu instytucji kultury adresowany do pracowników muzeów w Ukrainie	75 000 PLN
Inwentaryzacja i digitalizacja oraz ekspertyzy dotyczące stanu zachowania obiektów zabytkowych	2 500 000 PLN
Składki do organizacji międzynarodowych:	
Światowy Fundusz Dziedzictwa UNESCO	18 000 USD (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Fundusz Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa UNESCO	18 000 USD (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Fundusz Konwencji o ochronie podwodnego dziedzictwa kulturowego UNESCO	18 000 USD (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Międzynarodowy Funduszu na rzecz Różnorodności Kulturowej UNESCO	18 000 USD (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO)	1 025,64 CHF (stanowi 3% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Razem	8 295 017,94 PLN
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	
Działania:	

Wydatki organizacyjno-administracyjne związane z realizacją programów pomocowych ⁷	2 696 500 PLN
Stypendia dla cudzoziemców – studentów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz doktorantów – stypendystów Dyrektora NAWA z krajów ODA	1 230 000 PLN
Świadczenia stypendialne dla uczestników programów stypendialnych oraz staży naukowych przewidzianych dla obywateli państw Partnerstwa Wschodniego oraz obszaru postradzieckiego	25 965 900 PLN
Kierowanie nauczycieli akademickich do zagranicznych ośrodków w krajach biorcach ODA w dziedzinie nauczania języka polskiego oraz organizacja kursów języka i kultury polskiej w kraju z udziałem stypendystów z krajów ODA	7 050 260 PLN
Stypendia dla cudzoziemców – studentów, doktorantów lub stażystów długoterminowych, stypendystów Rządu RP z krajów ODA (finansowanie świadczeń) – w ramach realizacji Programu wymiany osobowej dla studentów i naukowców, w tym umów dwustronnych i wielostronnych	2 990 000 PLN
Koszty kształcenia cudzoziemców z krajów rozwijających się studiujących w polskich uczelniach publicznych	602 988 600 PLN
Stypendia dla zagranicznych naukowców przyjeżdżających do polskich jednostek naukowych na okres 6-24 miesięcy	9 500 000 PLN
Inne programy pomocowe dla krajów ODA, m.in.: 1. Polsko – ukraińska współpraca instytucji przedstawicielskich reprezentujących rektorów na rzecz doskonalenia uczelni – międzynarodowy projekt Politechniki Warszawskiej realizowany przy wsparciu MNiSW	650 000 PLN

⁷ Prognoza nie obejmuje wydatków organizacyjno-administracyjnych związanych z realizacją programów pomocowych finansowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach dotacji podmiotowej.

2. „Innowacyjny uniwersytet i przywództwo” realizowany przy wsparciu MNiSW przez Wydział Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego	500 000 PLN
Razem	653 571 260,00 PLN
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	
Działania:	
Fundusz Pomocy - środki na świadczenia dla obywateli Ukrainy - 800+	73 260 472 PLN
Fundusz Pomocy - środki na świadczenia dla obywateli Ukrainy - 300+	1 318 290 PLN
Fundusz Pomocy - środki na świadczenia dla obywateli Ukrainy - Świadczenie rodzinne, w tym: Fundusz Pomocy - środki na świadczenia dla obywateli Ukrainy - Świadczenie „za życiem”	8 515 420 PLN 67 266 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP)	1 885 908, 60 CHF
Razem	91 769 361,56 PLN
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)	2 286 316,20 USD 1 521 522,48 EUR
Europejska i Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin (EPPO)	93 870,00 EUR
Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE)	80 081,88 EUR
Światowy Program Żywnościowy (WFP)	210 000 USD
Razem	17 195 720,36 PLN
Ministerstwo Rozwoju i Technologii	
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO)	1 255 942 EUR
Dobrowolna składka do OECD na projekt rozwojowy	100 000 EUR
Razem	5 966 144,80 PLN

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	
Działania:	
Fundusz Pomocy na uchodźców wojennych z Ukrainy w związku z realizacją przez MSWiA zadania pn. „Zadania realizowane i koordynowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w ramach ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa” ⁸	188 578 000 PLN
Reagowanie na kryzysy humanitarne i prowadzenie działań ratowniczych przez Państwową Straż Pożarną	862 000 PLN ⁹
Finansowanie Biura UNHCR w Warszawie	510 300 PLN
Utrzymanie kontyngentu Jednostki Specjalnej Polskiej Policji w Kosowie oraz zaangażowanie eksperckie w misjach policyjnych	4 000 000 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) – składka administracyjna	858 037 CHF
Razem	197 897 270,20 PLN
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	
Działania realizowane przez Departament Współpracy Rozwojowej:	
Rezerwa celowa budżetu państwa na współpracę rozwojową ¹⁰	34 188 000,00 PLN
Projekty polskich organizacji pozarządowych wybrane w konkursie „Polska pomoc 2026”	28 360 000,00 PLN
Projekty polskich organizacji pozarządowych wybrane w konkursie „Polska pomoc 2024”	28 374 069,71 PLN

⁸ Globalna wartość szacunkowa. W kwocie uwzględniono realizację zadań wynikających z nowelizacji przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa koordynowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przeznaczonych dla uchodźców. Rzeczywisty poziom zaangażowania zostanie uwzględniony na etapie raportowania statystycznego ODA.

⁹ Nie jest możliwe określenie dokładnej liczby i miejsc potencjalnych działań ratowniczych bądź humanitarnych wynikających z zaistniałej katastrofy naturalnej lub zdarzenia spowodowanego przez działalność człowieka. Rzeczywisty poziom zaangażowania Państwowej Straży Pożarnej na rzecz państw-biorców ODA zostanie uwzględniony na etapie raportowania statystycznego ODA.

¹⁰ Z rezerwy korzystają inni dysponenci niż MSZ. Planowane pozycje szczegółowe zostały przedstawione w Załączniku II „Podział środków w rezerwie celowej budżetu państwa”.

Projekty polskich organizacji pozarządowych wybrane w konkursie „Edukacja globalna 2026”	1 000 000,00 PLN
Projekty polskich organizacji pozarządowych wybrane w konkursie „Edukacja globalna 2024”	1 183 345,00 PLN
Projekty polskich organizacji pozarządowych wybrane w konkursie „Pomoc humanitarna 2026”	15 000 000,00 PLN
Projekty wdrażane przez placówki dyplomatyczne	10 000 000,00 PLN
Działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej	26 500 000,00 PLN
Wpłaty dobrowolne w ramach wielostronnej współpracy rozwojowej	16 000 000,00 PLN
Wpłaty – do organizacji międzynarodowych w ramach pomocy humanitarnej	35 000 000,00 PLN
Składki zadeklarowane – pomoc humanitarna (ICRC, OCHA)	5 000 000,00 PLN
Pomoc humanitarna – nagłe kryzysy	4 082 585,00 PLN
Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego	1 200 000,00 PLN
Dofinansowanie kosztów kształcenia obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w Natolinie	1 000 000,00 PLN
Działania realizowane przez pozostałe komórki organizacyjne MSZ:	
Działalność radiowa i telewizyjna	54 000 000 PLN
Wizyty szkoleniowe dla dyplomatów z państw rozwijających się : Akademia Polska-Azja, Akademia Polska-Afryka, Akademia Rozszerzenia	600 000 PLN
Dofinansowanie kosztów studiów obywateli Turcji w Kolegium Europejskim w Natolinie	300 000 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Wpłata do Europejskiego Funduszu Rozwoju (ang. European Development Fund, EDF)	14 051 380 EUR
Wpłata do budżetu Rady Europy	4 898 547 EUR (stanowi 40% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Wpłata do budżetu ogólnego ONZ	14 716 950 USD (stanowi 52% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Wpłata do budżetów operacji pokojowych ONZ	1 252 612 USD (stanowi 15% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)

Wpłata do budżetu ogólnego UNESCO	896 981USD (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Wpłata do budżetu ogólnego UNESCO	727 123 EUR (stanowi 60% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Wpłata do budżetu ogólnego OBWE	1 700 000 EUR (stanowi 74% wpłaty kwalifikowanej jako ODA)
Razem	421 626 537,41 PLN
Ministerstwo Zdrowia	
Działania:	
Koszty utrzymania uchodźców - Świadczenia opieki zdrowotnej na rzecz obywateli Ukrainy przebywających w Polsce ¹¹	194 771 901,66 PLN
Koszty utrzymania uchodźców - Zakup leków ARV dla uchodźców wojennych z Ukrainy (w okresie od 1.01-31.12.2026) ¹²	20 000 000,00 PLN
Rozwój administracji państwowej - Przeprowadzenie szkoleń umożliwiających wzmocnienie systemów regulacyjnych oraz rozwój kompetencji naukowych i regulacyjnych zagranicznych Agencji	190 000,00 PLN
Projekt współpracy rozwojowej - Budowanie potencjału Mołdawskiej Agencji Leków w zakresie nadzoru nad produktami leczniczymi (Moduł I 2026 i Moduł II 2027)	740 000,00 PLN
Składki i wpłaty do organizacji międzynarodowych:	
Składka na rzecz WHO – Światowa Organizacja Zdrowia	2 150 658 CHF (76% kwalifikowalne)
Składka na rzecz WHO - Światowa Organizacja Zdrowia	2 402 970 USD (76% kwalifikowalne)
Składka na rzecz Konwencji Sztokholmskiej	planowane 57 000 USD (100% kwalifikowalne)
Składka na rzecz Konwencji Rotterdamskiej	34 805 USD (100% kwalifikowalne)
Razem	235 324 550,96 PLN

¹¹ Zadanie do realizacji w przypadku przedłużenia rozwiązań prawnych określonych w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

¹² J.w.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	
Działania:	
Międzynarodowe programy szkoleniowe dla średniego szczebla pracowników nadzoru finansowego z krajów Europy Środkowej i Wschodniej w ramach platformy szkoleniowej TIFS (Inicjatywa Szkoleniowa dla Nadzoru Finansowego)	155 430 PLN
Razem	155 430,00 PLN
Narodowy Bank Polski	
Działania:	
Wysokość zaangażowania NBP	505 000,00 PLN
Razem	505 000,00 PLN
RAZEM SUMA CAŁKOWITA 2026	7 136 228 938,83 PLN

Załącznik II. Podział środków w rezerwie celowej budżetu państwa

Rezerwa celowa w PLN	34 188 000
Projekty stypendialne i projekty wdrażane przez organy administracji publicznej – moduły z 2024 r.	21 494 399
Projekty wdrażane przez organy administracji publicznej wyłonione w 2025 r.	2 889 606
Projekty wdrażane przez organy administracji publicznej wyłonione w 2026 r.	9 803 995

Załącznik III. Projekty kontynuowane w 2026 roku w ramach drugiego i trzeciego modułu

Projekty organów administracji rządowej realizowane w 2026 r.

Nr oferty	Organ administracji rządowej	Nazwa projektu	Kraj	Kwota dofinansowania
DWR/ADM 2024/002/3	MFiPR	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności ukraińskich regionów - kontynuacja	Ukraina	2 144 399
DWR/ADM 2025/017/3/2026	MFiPR	Planowanie odbudowy miast i wspólnot terytorialnych - wsparcie administracji publicznej w Ukrainie w implementacji Państwowej Strategii Rozwoju Regionalnego do 2027 roku	Ukraina	1 495 716
DWR/ADM 2025/003/2/2026	MSWiA	Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe – etap VII	Ukraina	390 000
DWR/ADM 2025/002/2/2026	MSWiA	Poprawa poziomu wykształcenia ukraińskich policjantów z jednostek specjalnych w zakresie podejmowania działań minersko-pirotechnicznych na terenach deokupowanej Ukrainy.	Ukraina	437 890
DWR/ADM 2025/009/3/2026	MSWiA	Wsparcie Państwowej Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych w zakresie działań ratowniczych w obliczu zagrożeń CBRNe – część 2	Ukraina	566 000
DWR/ADM 2024/011/3	MSWiA	Wsparcie Generalnego Inspektoratu ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdawii – Etap III	Mołdawia	550 000
DWR/PS 2024-2026/001/3	MNiSW	Program Stypendialny Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego „Solidarni z Białorusią”	Białoruś	9 990 000
DWR/PS 2024-2026/002/3	MNiSW	Program stypendialny im. Stefana Banacha	Polska	8 810 000
			RAZEM	24 384 005

Trzecie moduły projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2024”

Nr oferty	Oferent	Nazwa projektu	Kraj	Kwota dotacji
DWR/PP 2024/044/3/2026	Fundacja Pomoc Maltańska - Maltańska Służba Medyczna	Wzmocnienie systemu ratownictwa ochotniczego na Ukrainie (moduł 3)	Ukraina	598 752,00
DWR/PP 2024/045/3/2026	Fundacja HumanDoc	Wsparcie psychospołeczne i zdrowia psychicznego (MHPSS) podstawą do odbudowy i wzmocnienia społeczeństwa (moduł 3)	Ukraina	1 868 000,00
DWR/PP 2024/026/3/2026	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	Ochronić przyszłość! Wzmacnianie opieki zdrowotnej w zakresie neonatologii i położnictwa w Ukrainie. (moduł 3)	Ukraina	1 793 280,00
DWR/PP 2024/046/3/2026	Fundacja HumanDoc	EkoApp dla zrównoważonej turystyki w Mołdawii (moduł 3)	Mołdawia	1 048 600,00
DWR/PP 2024/007/3/2026	Fundacja "Wschód"	Innowacje biotechnologiczne w poprawie konkurencyjności sektora upraw roślinnych w Mołdawii (moduł 3)	Mołdawia	862 030,00
DWR/PP 2024/047/3/2026	Fundacja HumanDoc	Rozwój gruzińskiego państwowego i pozarządowego systemu wsparcia osób doświadczających przemocy domowej (moduł 3)	Gruzja	1 119 200,00
DWR/PP 2024/069/3/2026	Polska Akcja Humanitarna	Poprawa dostępu i jakości opieki zdrowotnej na Zachodnim Brzegu, strefa	Palestyna	3 147 585,21

		C, poprzez mobilne kliniki i budowanie potencjału społeczności instytucjonalnych i lokalnych (moduł 3)		
DWR/PP 2024/043/3/2026	Fundacja "Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej"	Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej i wyrównanie szans w dostępie do pomocy medycznej dla społeczności zagrożonych wykluczeniem na Zachodnim Brzegu Jordanu (moduł 3)	Palestyna	2 059 020,00
DWR/PP 2024/063/3/2026	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	Poprawa jakości usług medycznych, zapewnienie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej i wsparcie psychospołeczne dla wykluczonych społeczności w Palestynie (moduł 3)	Palestyna	1 708 518,00
DWR/PP 2024/067/3/2026	Fundacja "Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej"	Zrównoważony rozwój w Libanie (moduł 3)	Liban	3 426 176,00
DWR/PP 2024/030/3/2026	Polska Akcja Humanitarna	GLOW Center for Empowerment 4 - Rozwój potencjału edukacyjnego i zatrudnienia zawodowego – wzmocnienie pozycji najbardziej wrażliwych społeczności w Libanie (moduł 3)	Liban	1 690 752,50
DWR/PP2024/036/3/2026	Fundacja "Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej"	Budowa potencjału służb ratowniczych w Kenii do realizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych podczas katastrof budowlanych. (moduł 3)	Kenia	2 396 591,00

DWR/PP2024/053/3/2026	Fundacja "Nauka dla Rozwoju"	Podniesienie jakości kształcenia młodzieży w zakresie przetwórstwa mleka w Tanzanii poprzez poprawę warunków nauczania – utworzenie Centrum Doskonałości (moduł 3)	Tanzania	768 630,00
DWR/PP 2024/035/3/2026	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	Bezpieczne macierzyństwo - wsparcie opieki położniczej i neonatologicznej w Etiopii (moduł 3)	Etiopia	1 732 320,00
DWR/PP2024/062/3/2026	Fundacja "Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej"	Wsparcie rozwoju służb ratowniczych i służb reagowania kryzysowego w Etiopii (moduł 3)	Etiopia	2 399 337,00
DWR/PP 2024/092/3/2026	Stowarzyszenie Polska Misja Medyczna	O Wood Yaye fo xa Tebandong - integralna pomoc medyczna dla matki i dziecka w Senegalu - kontynuacja 1 (moduł 3)	Senegal	1 755 278,00
			RAZEM	28 374 069,71

Trzecie moduły projektów wyłonionych w konkursie „Edukacja Globalna 2024”

Nr oferty	Oferent	Nazwa projektu	Kwota dotacji
DWR/EG 2024/014/3	Fundacja Edukacja dla Demokracji	Edukacja globalna 2024-2026. Regranting dla organizacji pozarządowych	1 000 000,00
DWR/EG 2024/012/3	Grupa Zagranica	RAZEM NA RZECZ ZMIAN. Budowanie potencjału organizacji pozarządowych na rzecz Edukacji Globalnej w Polsce	113 800,00
DWR/EG 2024/017/3	Grupa Zagranica	CZAS NA EDUKACJĘ GLOBALNĄ. Od edukacji szkolnej po akcje młodzieżowe na rzecz zrównoważonego rozwoju	69 545,00
		RAZEM	1 183 345

Załącznik IV. Matryca rezultatów¹³

Priorytet główny*	Priorytety szczegółowe* ¹⁴	Zadania szczegółowe celów zrównoważonego rozwoju (CZR) ¹⁵	Wskaźniki oraz wskaźniki dla celów globalnych (https://sdg.gov.pl/)	Zakładane efekty działań
Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16)		16.6 Budować skuteczne, odpowiedzialne i przejrzyste instytucje na wszystkich szczeblach 16.7 Zapewnić elastyczny, otwarty, partycypacyjny i reprezentacyjny proces podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach 16.10 Zapewnić powszechny dostęp do informacji oraz ochronę podstawowych wolności, zgodnie z krajową legislacją i porozumieniami międzynarodowymi 16.b Promować i egzekwować prawo nie dyskryminujące nikogo oraz polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju	– Liczba przeszkolonych przedstawicieli administracji publicznej, w tym administracji skarbowej – Liczba wypracowanych dokumentów strategicznych/legislacyjnych, rekomendacji, wytycznych lub raportów powstałych podczas realizacji projektu i/lub przyjętych do wdrożenia – Liczba przeszkolonych przedstawicieli jednostek odpowiedzialnych za reagowanie w sytuacjach kryzysowych – Liczba nowych metod/narzędzi zaadaptowanych do wykorzystania w jednostkach ratowniczych	Administracja publiczna zwiększyła potencjał instytucjonalny w zakresie wdrożenia kluczowych reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej z UE. Nastąpiła poprawa sytuacji obywateli w zakresie powszechności dostępu do informacji oraz ochrony podstawowych

¹³ Matryca rezultatów prezentuje zakładane rezultaty działań polskiej współpracy rozwojowej w kontekście celów i zadań szczegółowych zrównoważonego rozwoju Agendy 2030 w perspektywie Programu 2021–2030 i odnosi się do wszystkich krajów ogółem. Matryca zawiera też propozycje mierzenia rezultatów, które nawiązują do istniejących wskaźników dla celów globalnych. Matryca może ulegać modyfikacjom i rozbudowie w miarę nabywania wiedzy, dokonywania oceny skuteczności działań, jak również ze względu na konieczność dostosowania wskaźników do zaktualizowanego zestawu wskaźników globalnych monitorujących cele zrównoważonego rozwoju Agendy 2030.

¹⁴ * Odpowiadające celom zrównoważonego rozwoju (CZR).

¹⁵ W oparciu o materiał źródłowy „Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDG) i zadania Agendy 2030”: https://sdg.gov.pl/assets/pdf/pl/Zadania_globalne_pl.pdf

			– Liczba utworzonych/zmodernizowanych systemów zarządzania kryzysowego – Liczba utworzonych/zmodernizowanych jednostek ratunkowych/zarządzania kryzysowego <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 16.6.2 Odsetek ludności zadowolonej ze swojego ostatniego doświadczenia w kontakcie ze służbami publicznymi 16.7.2 Odsetek populacji wierzącej, że podejmowanie decyzji jest otwarte i przynoszące reakcje (wg płci, wieku, niepełnosprawności i grup ludności)	wolności obywatelskich. Stwierdzono postęp w zakresie budowy społeczeństwa obywatelskiego oraz inkluzywności procesu podejmowania decyzji. Administracja publiczna zwiększyła zdolności operacyjne w zakresie rozwoju krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego, zapobiegania i reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy wynikające z działalności człowieka, jak również modernizacji infrastruktury wodnej i sanitarnej w aglomeracjach miejskich oraz gospodarki odpadami.
--	--	--	--	---

Równe szanse (CZR 4, 8, 10, 11)	edukacja (CZR 4)	4.2 Do 2030 roku zapewnić wszystkim dziewczętom i chłopcom dostęp do wysokiej jakości rozwoju we wczesnym dzieciństwie, opieki i edukacji przedszkolnej przygotowującej do rozpoczęcia edukacji na poziomie podstawowym 4.3 Do 2030 roku zapewnić wszystkim kobietom i mężczyznom równy dostęp do przystępnej finansowo i wysokiej jakości edukacji technicznej, zawodowej i wyższej 4.4 Do 2030 roku znacznie zwiększyć liczbę młodzieży i dorosłych, którzy posiadają odpowiednie umiejętności, w tym techniczne i zawodowe, potrzebne do uzyskania zatrudnienia, znalezienia godziwej pracy i rozwoju przedsiębiorczości 4.5 Do 2030 roku wyeliminować nierówność płci w edukacji i zapewnić równy dostęp do edukacji i szkoleń zawodowych na wszystkich poziomach dla najstarszych grup, w tym dla osób z niepełnosprawnością, rdzennej	– Liczba uczniów korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury ośrodków edukacyjnych – Liczba i powierzchnia wybudowanych/wyremontowanych pomieszczeń/obiektów, szczególnie w zakresie dostosowania ich do potrzeb osób z niepełnosprawnością, poprawy warunków sanitarnych, a także dostępu do wody i energii elektrycznej – Liczba osób, które uzyskały nowe umiejętności i kompetencje – Liczba godzin oraz liczba zrealizowanych programów, szkoleń i kursów szkoleniowych – Liczba wdrożonych lub ulepszonych standardów/programów nauczania – Liczba wypracowanych materiałów dydaktycznych, podręczników, pomocy naukowych – Liczba oraz rodzaj przekazanego/zainstalowanego wyposażenia naukowo-dydaktycznego – Liczba uczniów/studentów przeszkolona i korzystająca z nowego wyposażenia naukowo-dydaktycznego	Dostęp do wysokiej jakości edukacji na wszystkich poziomach nauczania poprawił się, w szczególności w przypadku w dziewczynek i młodych kobiet, dzieci osieroconych oraz osób zagrożonych wykluczeniem z uwagi na niepełnosprawność. Zwiększyła się liczba kształcących się osób. Poprawił się dostęp kobiet i młodzieży do kształcenia technicznego, szkoleń i doradztwa zawodowego, w szczególności w sektorach rolnictwa i przetwórstwa, zielonych technologii i IT. Wzrosły kompetencje zawodowe kadry pedagogicznej w ośrodkach
---	------------------------------------	---	---	---

		ludności oraz dla dzieci w bardzo trudnej sytuacji życiowej 4.a Tworzyć nowe i ulepszać stan istniejących już placówek edukacyjnych, które powinny uwzględniać potrzeby dzieci, osób z niepełnosprawnością i różnice płci, a także zapewnić bezpieczne, wolne od przemocy, efektywne i sprzyjające włączeniu społecznemu środowisko nauczania dla wszystkich 4.b Do 2030 roku znacząco zwiększyć globalnie liczbę stypendiów dla obywateli krajów rozwijających się, w szczególności dla osób pochodzących z krajów najslabiej rozwiniętych, rozwijających się małych państw wyspiarskich i krajów afrykańskich, aby umożliwić im studiowanie na wyższych uczelniach, w tym ułatwić dostęp do szkoleń zawodowych, technologii informacyjnych i komunikacyjnych, programów technicznych, inżynierskich i naukowych w krajach rozwiniętych i rozwijających się	<u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 4.2.2 Wskaźnik uczestnictwa w nauczaniu zorganizowanym (na rok przed rozpoczęciem obowiązku szkolnego) 4.3.1 Odsetek osób dorosłych uczestniczących w formalnej i nieformalnej edukacji i szkoleniach w ciągu ostatnich 12 miesięcy 4.5.1 Wskaźniki parytetu płci w obszarze edukacji 4.b.1 Wielkość oficjalnej pomocy rozwojowej przekazanej na stypendia	edukacyjnych kształcących na wszystkich poziomach edukacji. Ośrodki edukacyjne kształcące na wszystkich poziomach edukacji formalnej i nieformalnej dysponują lepszą infrastrukturą i wyposażeniem.
--	--	---	---	---

	godna praca (CZR 8)	8.3 Promować politykę rozwojową wspierającą działalność produkcyjną, tworzenie godziwych miejsc pracy, przedsiębiorczość, kreatywność i innowacje oraz zachęcającą do wychodzenia z szarej strefy i rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym poprzez dostęp do usług finansowych 8.5 Do 2030 roku zapewnić pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich kobiet i mężczyzn, w tym dla ludzi młodych i osób z niepełnosprawnością; zapewnić jednakowe wynagrodzenie za pracę o jednakowej wartości 8.6 Do 2030 roku znacznie zmniejszyć odsetek młodych ludzi pozostających bez pracy i nie uczestniczących w procesie edukacji lub szkoleniach 8.9 Do 2030 roku opracować i wdrożyć polityki promujące zrównoważoną turystykę, która tworzy miejsca pracy oraz promuje	1. Liczba utworzonych miejsc pracy 2. Liczba osób, które uzyskały nowe umiejętności i kompetencje 3. Liczba absolwentów szkoleń i kursów technicznych i zawodowych 4. Liczba osób przyjętych na staże i praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych – Liczba osób korzystających ze wsparcia w postaci doradztwa zawodowego – Liczba nowo oferowanych szkoleń i kursów zawodowych – Poziom bezrobocia wśród kobiet i młodzieży – Liczba osób aktywnych zawodowo wśród młodzieży i kobiet w wieku produkcyjnym <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 8.5.1 Przeciętna wysokość stawki godzinowej dla zatrudnionych kobiet i mężczyzn według zawodu oraz wieku 8.5.2 Stopa bezrobocia (wg BAEL) 8.6.1 Osoby młode niepracujące, nieuczące się i niedokształcające się	Poprawiły się warunki zatrudnienia, w szczególności dla kobiet oraz osób z niepełnosprawnością. Zwiększyła się aktywność zawodowa i zatrudnienie, w szczególności wśród kobiet i młodzieży. Powstały nowe dobrej jakości miejsca pracy, odpowiadające na potrzeby lokalnej gospodarki i rynku pracy, zwłaszcza w sektorach rolnictwa i przetwórstwa, zielonych technologii i IT oraz zrównoważonej turystyki.
--	---------------------------------------	--	---	--

		lokalną kulturę, dziedzictwo przyrodnicze¹⁶ i produkty	8.9.1 Udział procentowy turystyki w PKB 8.9.2 Udział miejsc pracy w zrównoważonym przemyśle turystycznym w ogólnej liczbie miejsc pracy w przemyśle turystycznym	
	przedsiębiorczość (CZR 8)	8.2 Osiągnąć wyższy poziom wydajności gospodarczej poprzez dywersyfikację, modernizację technologiczną i innowacje, a także poprzez skupienie się na sektorach o wysokiej wartości dodanej oraz o wysokim wskaźniku pracochłonności 8.3 Promować politykę rozwojową wspierającą działalność produkcyjną, tworzenie godziwych miejsc pracy, przedsiębiorczość, kreatywność i innowacje, oraz zachęcającą do wychodzenia z szarej strefy i rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym poprzez dostęp do usług finansowych	– Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem – Liczba założonych działalności gospodarczych, w szczególności wśród osób młodych i kobiet, a także na obszarach wiejskich – Liczba projektów biznesowych powstałych w wyniku działań projektowych, w szczególności wśród osób młodych i kobiet, a także na obszarach wiejskich – Liczba nowo powstałych grup producenckich, kooperatyw i spółdzielni – Liczba nowo powstałych organizacji non-profit – Liczba zakupionych i zainstalowanych maszyn i urządzeń	Wzrosła przedsiębiorczość oparta na innowacyjnych narzędziach i technologiach. Spośród wymienionych sektorów rozwinęły się w szczególności: zrównoważona turystyka, sektor rolno-spożywczy, przetwórstwo, zielone technologie, IT, gospodarka odpadami. Wzrosła przedsiębiorczość

¹⁶ Dokument „Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDG) i zadania Agendy 2030” nie zawiera odniesienia do dziedzictwa przyrodniczego. Dziedzictwo przyrodnicze zostało włączone w zakres priorytetów tematycznych oraz uwzględnione w matrycy w efekcie konsultacji społecznych Planu współpracy rozwojowej w 2021 roku.

		8.9 Do 2030 roku opracować i wdrożyć polityki promujące zrównoważoną turystykę, która tworzy miejsca pracy oraz promuje lokalną kulturę, dziedzictwo przyrodnicze¹⁷ i produkty	w przedsiębiorstwach objętych wsparciem – Liczba osób przeszkolonych z zakresu otwierania, prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności wśród osób młodych i kobiet, a także na obszarach wiejskich – Liczba przedstawicieli biznesu, którzy zdobyli nową wiedzę lub umiejętności – Liczba przedsiębiorstw, które zaadoptowały nowe narzędzia/nowe technologie – Liczba godzin doradztwa/ konsultacji dla przedsiębiorców – Udział grupy producenckiej, kooperatywy, spółdzielni pracy w danym rynku – Poziom wydatków na prace badawczo-rozwojowe – Liczba uzyskanych certyfikatów, patentów, licencji, znaków towarowych – Wdrożone lub usprawnione standardy/procesy/systemy produkcji, zarządzania i sprzedaży	osób młodych i kobiet, a także przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. Zwiększył się potencjał instytucjonalny władz lokalnych do wspierania rozwoju przedsiębiorczości.
--	--	---	---	--

¹⁷ Dokument „Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDG) i zadania Agendy 2030” nie zawiera odniesienia do dziedzictwa przyrodniczego. Dziedzictwo przyrodnicze zostało włączone w zakres priorytetów tematycznych oraz uwzględnione w matrycy w efekcie konsultacji społecznych Planu współpracy rozwojowej w 2021 roku.

			– Wysokość środków w budżecie zabezpieczonych na cel wspierania przedsiębiorczości lokalnej – Liczba nowych programów wspierania przedsiębiorczości lokalnej <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 8.2.1 Roczne tempo wzrostu realnego PKB na 1 pracującego 8.9.1 Udział procentowy turystyki w PKB 8.9.2 Udział miejsc pracy w zrównoważonym przemyśle turystycznym w ogólnej liczbie miejsc pracy w przemyśle turystycznym	
	redukcja nierówności (CZR 10)	10.2 Do 2030 roku umożliwić i promować uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym wszystkich ludzi, bez względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, status ekonomiczny bądź inne czynniki 10.3 Zapewnić równe szanse oraz zmniejszać istniejące nierówności poprzez eliminowanie	– Liczba szkoleń dla kadry/personelu pracującego z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym – Liczba przeszkolonych pracowników organizacji społecznych świadczących wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem – Liczba wprowadzonych ułatwień/usprawnień i/lub zniesionych barier w dostępie do usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem.	Dostęp do usług społecznych osób z grup zagrożonych wykluczeniem poprawił się. Zostały wdrożone działania w kierunku zmniejszenia nierówności i grup marginalizowanych, w tym mające na celu zwalczanie wszelkich

		dyskryminujących praw, polityk i praktyk oraz promować odpowiednią legislację, polityki i działania w tym zakresie	– Liczba akcji/kampanii/wydarzeń integracyjnych, zwiększających świadomość społeczną nt. problemów i potrzeb osób z grup zagrożonych wykluczeniem <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 10.2.1 Stopa ubóstwa po transferach społecznych 10.3.1 Poczucie zagrożenia dyskryminacją	form przemocy wobec kobiet i dziewcząt.
	zrównoważone miasta (CZR 11)	11.3 Do 2030 roku zintensyfikować zrównoważoną urbanizację sprzyjającą włączeniu społecznemu oraz możliwości partycypacji w zintegrowanym i zrównoważonym planowaniu i zagospodarowaniu ludzkich osiedli we wszystkich krajach 11.6 Do 2030 roku zmniejszyć wskaźnik per capita niekorzystnego oddziaływania miast na środowisko, zwracając szczególną uwagę na jakość powietrza oraz gospodarkę odpadami komunalnymi i innymi rodzajami odpadów	– Liczba szkoleń, kursów, warsztatów, spotkań kierowanych do administracji w zakresie wzmacniania zdolności planowania miejskiego – Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych usług komunalnych, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami i zabezpieczenia przeciwpożarowego – Liczba mieszkańców zniszczonych terenów miast, które zostały poddane odbudowie/rewitalizacji – Obszar poddany odbudowie/rewitalizacji – Liczba mieszkańców, która uzyskała dostęp do otwartych publicznych przestrzeni	Wzrosła administracyjna zdolność planowania i rewitalizacji miast sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi. Poprawiła się jakość życia mieszkańców miast.

		11.7 Do 2030 roku zapewnić łatwy, powszechny i sprzyjający integracji społecznej dostęp do bezpiecznych terenów zielonych i przestrzeni publicznej, szczególnie kobietom, dzieciom, osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością 11.a Wspierać korzystne ekonomicznie, społecznie i środowiskowo połączenia pomiędzy obszarami miejskimi, podmiejskimi i wiejskimi poprzez wzmocnienie planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie krajowym i regionalnym 11.b Do 2030 roku znacząco zwiększyć liczbę miast i osiedli ludzkich opracowujących i wdrażających zintegrowane polityki oraz plany dążące do zwiększenia integracji społecznej i efektywności wykorzystywania zasobów, łagodzenia skutków i przystosowania do zmian klimatycznych, odporności na skutki klęsk żywiołowych. Rozwijać i wdrażać kompleksowe zarządzanie ryzykiem klęsk na wszystkich poziomach, zgodnie	– Liczba nowych połączeń pomiędzy obszarami miejskimi, podmiejskimi i wiejskimi <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 11.2.1 Odsetek ludności o dogodnym dostępie do środków transportu publicznego według grup wieku, płci oraz z uwzględnieniem udogodnień dla osób z niepełnosprawnością 11.7.1 Przeciętny udział terenów zabudowanych stanowiących przestrzeń publiczną dostępną dla wszystkich w terenach zabudowanych ogółem, według grup wieku, płci i osób z niepełnosprawnością 11.c.1 Udział finansowego wsparcia dla najmniej rozwiniętych państw przeznaczonego na budowę i modernizację trwałych, odpornych i zasobooszczędnych budynków wykorzystujących lokalne zasoby	
--	--	---	---	--

		z Ramowym programem działania z Sendai na rzecz ograniczania ryzyka katastrof na lata 2015–2030 (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030) 11.c Wspierać kraje najslabiej rozwinięte, w tym poprzez pomoc finansową i techniczną, w budowaniu zrównoważonych i stabilnych budynków z wykorzystaniem miejscowych materiałów		
Zdrowie (CZR 3)		3.1 Do 2030 roku zmniejszyć globalny wskaźnik umieralności okołoporodowej do poziomu poniżej 70 przypadków na 100 000 żywych urodzeń 3.2 Do 2030 roku wyeliminować przypadki zgonów, którym można zapobiec, wśród noworodków i dzieci poniżej piątego roku życia. Wszystkie państwa będą dążyć do ograniczenia umieralności noworodków i osiągnięcia maksymalnego poziomu 12 przypadków zgonów na 1000 żywych urodzeń i umieralności dzieci poniżej piątego roku życia do	– Liczba osób korzystających z odnowionej infrastruktury/podmiotów leczniczych – Liczba oraz powierzchnia wyremontowanych pomieszczeń w ośrodkach zdrowia – Liczba osób z dostępem do przeszkolonego personelu medycznego – Liczba zabiegów i konsultacji medycznych przeprowadzonych przez przeszkolony personel – Liczba przeszkolonego personelu medycznego	Jakość i dostępność opieki zdrowotnej poprawiły się, w tym w zakresie opieki okołoporodowej oraz profilaktyki zakaźnych. Wzrosła świadomość społeczności lokalnej na temat zdrowego żywienia dzieci do lat 5. Wzmocniła się zdolność krajów Partnerstwa Wschodniego w dziedzinie

		maksymalnie 25 przypadków na 1000 żywych urodzeń 3.8 Zapewnić powszechną opiekę zdrowotną, w tym zabezpieczenie przed ryzykiem finansowym, dostęp do wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej oraz bezpiecznych, skutecznych, wysokiej jakości, przystępnych cenowo lekarstw i szczepionek 3.d Wzmocnić zdolność wszystkich krajów, szczególnie państw rozwijających się, w zakresie wczesnego ostrzegania, redukcji ryzyka oraz zarządzania krajowym i globalnym ryzykiem w obszarze zdrowia	– Liczba godzin zrealizowanych programów, szkoleń i staży szkoleniowych – Liczba osób leczona za pomocą nowego wyposażenia medycznego – Liczba oraz rodzaj przekazanego sprzętu, w tym specjalistycznego, i materiałów medycznych – Liczba wdrożonych lub ulepszonych procedur sanitarnych i medycznych – Liczba zrealizowanych godzin zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej – Liczba odbiorców, do których skierowane były zajęcia edukacyjne <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 3.1.1 Współczynnik umieralności matek 3.1.2 Odsetek urodzeń żywych z pomocą fachową 3.2.1 Współczynnik umieralności dzieci w wieku 0-4 lata 3.2.2 Współczynnik zgonów noworodków, tj. dzieci w wieku 0-27 dni 3.8.1 Zasięg podstawowych świadczeń zdrowotnych (określany jako średni zasięg podstawowych świadczeń zdrowotnych na	wczesnego ostrzegania, redukcji ryzyka oraz zarządzania krajowym i globalnym ryzykiem w obszarze zdrowia.
--	--	--	--	--

			podstawie monitorowanych interwencji, włączając opiekę nad matką, noworodkiem i dzieckiem, choroby zakaźne, choroby niezakaźne, wydajność i dostęp do świadczeń wśród ogółu ludności i w grupach nieuprzywilejowanych) 3.b.1 Odsetek ludności objętej docelowo wszystkimi szczepieniami przewidzianymi w krajowym programie szczepień	
Klimat i zasoby naturalne (CZR 6, 7, 13, 15)	działania na rzecz klimatu (CZR 13)	13.1 Wzmocnić zdolności adaptacyjne i odporność na zagrożenia klimatyczne i klęski żywiołowe we wszystkich krajach 13.2 Włączyć działania na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu do krajowych polityk, strategii i planów 13.3 Zwiększyć poziom edukacji, świadomości oraz potencjał ludzki i instytucjonalny w zakresie łagodzenia zmian klimatu, adaptacji do nich, ograniczenia skutków zmian klimatu oraz systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami	– Obszar objęty działaniami zapobiegawczymi i naprawczymi w odniesieniu do kwestii środowiska – Liczba podjętych działań zapobiegawczych i naprawczych oraz opracowanych procedur dotyczących ograniczania skutków zmian klimatycznych i wywołanych działalnością człowieka – Zakres dostosowania wewnętrznych przepisów prawa do norm unijnych w wyniku podjętych interwencji – Liczba przekazanego/zainstalowanego wyposażenia – Liczba przeszkolonych ratowników – Liczba godzin i ilość zorganizowanych szkoleń/ćwiczeń z zakresu	Wzrosła zdolność administracji publicznej w zakresie zapewnienia skutecznego zarządzania środowiskiem. Nastąpił wzrost zdolności operacyjnych, w szczególności dotyczących tworzenia systemów zarządzania informacją, wczesnego ostrzegania, redukcji ryzyka oraz zarządzania ryzykiem, a także zapobiegania klęskom żywiołowym

			reagowania w sytuacjach klęsk żywiołowych – Liczba i rodzaj nabytego wyposażenia ratowniczego (w tym sprzęt ochrony osobistej) – Liczba godzin szkoleniowych z zakresu obsługi wyposażenia ratowniczego – Liczba opracowanych i wdrożonych procedur reagowania w sytuacjach klęsk żywiołowych – Liczba materiałów edukacyjnych przygotowanych na potrzeby szkoleniowe <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikiem dla celów globalnych:</u> 13.1.3 Odsetek jednostek samorządu terytorialnego, które przyjęły i wdrożyły lokalne strategie redukcji ryzyka klęsk żywiołowych zgodne z krajową strategią redukcji ryzyka klęsk żywiołowych	i katastrofom wynikającym z działalności człowieka, a także wzrost zdolności zarządzania kryzysowego.
	czysta woda i warunki sanitarne (CZR 6)	6.2 Do 2030 roku zapewnić wszystkim ludziom dostęp do odpowiednich i godziwych warunków sanitarnych i higieny oraz wyeliminować praktyki defekacji na otwartej przestrzeni, przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na	– Liczba osób, które zyskały dostęp do infrastruktury wodno-sanitarnej – Liczba i rodzaj zbudowanej infrastruktury sanitarnej – Liczba szkoleń/warsztatów/spotkań nt. gospodarki odpadami oraz	Nastąpiła poprawa dostępności podstawowej infrastruktury wodno-sanitarnej, w szczególności w instytucjach

		potrzeby kobiet, dziewcząt i osób w szczególnie trudnej sytuacji 6.3 Do 2030 roku poprawić jakość wody poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń, likwidowanie wysypisk śmieci, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji chemicznych i innych niebezpiecznych materiałów. Zmniejszyć o połowę ilość nieoczyszczonych ścieków oraz znacząco podnieść poziom recyklingu i bezpiecznego ponownego wykorzystania materiałów w skali globalnej 6.b Wspierać i wzmacniać udział lokalnych społeczności w poprawie gospodarowania zasobami wodnymi i polepszaniu infrastruktury sanitarnej	gospodarką wodną z udziałem społeczności lokalnej – Liczba przekazanego sprzętu/infrastruktury służącego poprawie gospodarki odpadami oraz gospodarki wodnej – Liczba podjętych działań oraz opracowanych procedur dotyczących gospodarki odpadami oraz wodną – Liczba podjętych działań oraz opracowanych procedur dotyczących gospodarki odpadami oraz gospodarki wodnej, gwarantujących zaangażowanie społeczności lokalnej – Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach/spotkaniach <u>Wskaźniki powiązane z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 6.2.1 Odsetek ludności korzystającej z bezpiecznie zarządzanych usług kanalizacyjnych, w tym stanowisk do mycia rąk z dostępem do wody i mydła 6.3.1 Odsetek oczyszczanych ścieków przemysłowych i komunalnych w stosunku do ścieków wytworzonych(Ilość ścieków wymagających oczyszczenia oczyszczonych w stosunku do ilości ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzanych do wód lub	użyteczności publicznej oraz dużych skupiskach miejskich. Zwiększył się też udział lokalnych społeczności w gospodarowaniu zasobami wodnymi i zarządzaniu infrastrukturą sanitarną.
--	--	--	---	---

			do ziemi) 6.b.1 Odsetek jednostek samorządu terytorialnego z ustalonymi i wdrożonymi zasadami i procedurami dotyczącymi udziału społeczności lokalnych w gospodarowaniu zasobami wodnymi i infrastrukturze sanitarnej	
	las i różnorodność biologiczna (CZR 15)	15.1 Do 2030 roku zapewnić ochronę, przywracanie i zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych i słodkowodnych ekosystemów śródlądowych oraz usług ekosystemowych, jakich dostarczają, w szczególności lasów, mokradeł, terenów górskich i terenów suchych, zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi 15.2 Do 2030 roku promować wdrażanie zrównoważonego gospodarowania wszystkimi typami lasów; zahamować proces wylesiania, odtworzyć zdegradowane lasy; znacząco zwiększyć zalesienie oraz ponowne zalesienie na poziomie globalnym	Obszar, na którym podjęto działania prowadzące do zachowania bioróżnorodności, ochrony i odtworzenia zrównoważonego użytkowania ekosystemów <u>Wskaźnik powiązany z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 15.1.1 Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej kraju 15.1.2 Odsetek terenów lądowych i wód powierzchniowych istotnych dla różnorodności biologicznej objętych ochroną – według typu ekosystemu 15.2.1 Postęp w kierunku zrównoważonej gospodarki leśnej	Działania na rzecz zachowania różnorodności biologicznej, ochrony, odtworzenia i zrównoważonego użytkowania ekosystemów doprowadziły do poprawy sytuacji na danym obszarze.

	odnawialne źródła energii (CZR 7)	7.1 Do 2030 roku zapewnić powszechny dostęp do przystępnych cenowo, niezawodnych i nowoczesnych usług energetycznych 7.2 Do 2030 roku znacząco zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w globalnym miksie energetycznym 7.b Do 2030 roku rozbudować infrastrukturę i zmodernizować technologie umożliwiające dostęp do nowoczesnych i zrównoważonych usług energetycznych dla wszystkich mieszkańców krajów rozwijających się, w szczególności państw najsłabiej rozwiniętych, rozwijających się małych państw wyspiarskich i rozwijających się krajów śródlądowych, zgodnie z ich programami rozwojowymi	Liczba osób/podmiotów korzystających z dostępu do energii ze źródeł odnawialnych i technologii energooszczędnych <u>Wskaźnik powiązany z poniższymi wskaźnikami dla celów globalnych:</u> 7.1.1 Odsetek ludności z dostępem do elektryczności 7.1.2 Odsetek ludności wykorzystującej podstawowo czyste paliwa i technologie 7.2.1 Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto	Zwiększył się potencjał sektora publicznego w zakresie stosowania odnawialnych źródeł energii oraz poprawił się dostęp do usług energetycznych ze źródeł odnawialnych oraz technologii energooszczędnych, w szczególności w instytucjach użyteczności publicznej.
--	---	--	---	--